

1.2.2002

12/430/2002

Ammatillisen koulutuksen järjestäjille

AMMATILLISEN PERUSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Opetusministeriö tiedottaa ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärälisäyksen kohdentamisesta, opisto- ja ammatillisen korkea-asteen koulutuksen loppuun saattamisesta, järjestämisluvassa määrätyn enimmäisopiskelijamäärän vaikutuksesta rahoitukseen, koulutuksen järjestämisluvaa koskevista aikatauluista sekä eräistä muista koulutuksen järjestämiseen liittyvistä asioista seuraavaa:

Tutkintojen kolmevuotistamisesta aiheutuva lisäys ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamääriin

Ammatillisten perustutkintojen uudistus on kokonaisuudessaan toteutettu 1.8.2001 alkaneesta koulutuksesta lukien.

Ammatillisten perustutkintojen muuttuminen kolmevuotiseksi on otettu huomioon opiskelijamäärälisäyksenä opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2003-2006, valtion vuoden 2002 talousarviossa ja vuosien 2002 - 2005 määräraha-kehityksissä. Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärä kasvaa kolmevuotisuuteen siirtymisen myötä asteittain siten, että opiskelijamäärän ollessa 121 300 vuonna 2001 opiskelijamääräksi arvioidaan 128 000 vuonna 2002 ja 133 000 vuodesta 2003 eteenpäin.

Osa koulutuksen järjestäjistä on jo hakenut ja saanut koulutusajan pidentymisen vuoksi koulutuksen järjestämisluvien opiskelijamääriin lisäystä.

Niiden koulutuksen järjestäjien, joilla on ollut kaksi- tai kaksi ja puolivuotista koulutusta ja joiden opiskelijamäärää tulisi tämän vuoksi vielä tarkistaa, tulisi tehdä tätä koskeva hakemus jäljempänä mainittuun määräaikaan mennessä. On kuitenkin huomattava, että edellä mainitut kehukset eivät mahdollista kaksi- tai kaksi ja puolivuotisen koulutuksen pidentymisen huomioimista täysimääräisesti. Koulutusajan pidentäminen tulee väistämättä vähentämään aloittajamääriä.

Edellä todettu toiminta- ja taloussuunnitelman mukainen opiskelijamääräkehitys mahdollistaa koulutuksen järjestämisluvien kokonaisopiskelijamäärän nostamisen vuoden 2002 osalta vielä noin 1000 ja vuonna 2003 noin 5 300 vuosiopiskelijalla.

Opiskelijamäärälisäyksen kohdentamisen periaatteet

Opiskelijamäärälisäysten kohdentamisen perusteena on ensisijaisesti koulutuksen muuttuminen kolmevuotiseksi. Tavoitteena on kuitenkin samalla mahdollisuuksien mukaan tasapainottaa koulutustarjontaa maan eri osissa. Järjestämislupahakemuksia arvioitaessa otetaan huomioon alueen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärä kokonaisuudessaan. Milloin se esimerkiksi on selvästi muuta maata korkeampi, tulee arvioitavaksi, olisiko lisäystarve mahdollista ratkaista alueen opiskelijamääräresurssia uudelleen kohdentamalla.

Edelleen opiskelijamäärälisäysten kohdentamisessa otetaan huomioon ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja alueen elinkeinorakenteen ennakoitu kehittyminen.

Opetusministeriö ottaa opiskelijamäärän kohdentamisessa huomioon myös koulutuksen järjestäjäverkon kehittämiseksi asetetut tavoitteet.

Opetusministeriön vuosia 2003-2006 koskevan toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti järjestäjäverkkoa pyritään kehittämään siten, että ammatillisen koulutuksen järjestäjistä muodostuu riittävän suuria ja monipuolisia tai muutoin vahvoja toimijoita työelämän koulutustarpeiden ja alueellisen kehittämistyön näkökulmasta.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteiden toteuttamiseksi järjestäjäverkon tulee muodostua kansalaisten, eri ikäisten koulutukseen hakeutuvien sekä työelämän kannalta selkeästi hahmotettavista koulutuksen järjestäjistä. Ministeriön tarkoitus on eri keinoin edistää seudulliselta/alueelliselta pohjalta koottujen yhtenäisten koulutusorganisaatioiden, seudullisten ammattiopistojen, muodostumista.

Lisäksi otetaan huomioon opetusministeriön 5.9.2000 asettaman ammatillisen erityisopetuksen strategiaa laativan ryhmän esitykset. Työryhmä selvittää mm. erityisopetuksen määrällistä ja laadullista kehittämistä sekä vaikeimmin vammaisten koulutuksen järjestämistä.

Opisto- ja ammatillisen korkea-asteen koulutuksen opiskelijat

Uusia opiskelijoita ei Rauman ammatti-instituutin merikapteenikoulutusta lukuunottamatta ole voinut ottaa opisto- tai ammatillisen korkea-asteen asteen tutkintoa suorittamaan 1.1.1999 lukien. Vuoden 2001 syyskuun laskentapäivän tietojen mukaan opisto- ja ammatillisella korkea-asteella oli noin 1400 opiskelijaa.

Takarajaa opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkintotodistuksen antamiselle ei ole toistaiseksi määrätty. Koulutuksen järjestäjien tulisi, tarvittaessa yhteistyössä, pyrkiä siihen, että koulutus saatettaisiin loppuun mahdollisuuksien mukaan opintojen laajuutta vastaavassa ajassa. Opetusministeriö pitää tärkeänä, että opiskelijat voivat suorittaa opintonsa loppuun ja saada tutkintotodistuksen.

Aiemmin aloitettuja koulutuksia voi suorittaa loppuun niissä oppilaitoksissa, joiden koulutuksen järjestäjillä on opisto- ja/tai ammatillisen korkea-asteen koulutustehtävä

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) opiskeluaikaa koskevaa 31 §:ää sovelletaan myös opisto- ja ammatillisen korkea-asteen koulutukseen. Kyseisen 31 §:n 1 momentin mukaan opiskelijan tulee suorittaa opintonsa enintään yhtä vuotta opintojen laajuudeksi määriteltäviksi aikaa pidemmässä ajassa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä myönnetä suoritusaikaan pidennystä. Opiskelijalle tulee säännöksen tarkoittamana aikana järjestää mahdollisuus suorittaa tutkintonsa loppuun.

Mikäli opiskelijalle on myönnetty opintojen suoritusajkaan edellä tarkoitettua pidentystä, opiskelija voidaan ilmoittaa rahoitukseen oikeuttavaksi laskentapäivänä, mikäli opinnot ovat päätoimisia. Ammatilliset opinnot katsotaan opintotukiasetuksen (260/94) 3 §:n mukaan päätoimisiksi, kun opintojen laajuus on keskimäärin vähintään kolme opintoviikkoa opiskelukuukautta kohti lukuvuodessa. Opintoja ei kuitenkaan katsota päätoimisiksi, jos opinnot suoritetaan etä- tai monimuoto-opiskeluna siten, että säännöllistä kontaktiohjausta tai -opetusta on vähemmän kuin yksi yhdenjaksoinen viikko kalenterikuukaudessa.

Enimmäisopiskelijamäärän ylittämisen vaikutus rahoitukseen

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 9 §:n 2 momentissa koulutuksen järjestämisluvassa määrätään koulutustehtävä, joka sisältää tarpeelliset määräjokset koulutusasteista, koulutusaloista, tutkinnoista, opetuskielestä, kunnista, joissa koulutusta voidaan järjestää, opiskelijamääristä, erityisestä koulutustehtävästä, koulutuksen järjestämis muodosta ja muista koulutuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 46 §:n mukaan laissa tarkoitettua koulutusta varten myönnetään rahoitusta perustamishankkeisiin ja käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään.

Koulutuksen järjestämisluvassa määrätään siitä minkälaista koulutusta ja missä laajuudessa luvan saaja voi opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän puitteissa järjestää.

Luvassa koulutuksen järjestäjälle on määrätty erikseen toisen asteen ja päättymässä olevien opistoasteen ja ammatillisen korkea-asteen vuotuinen enimmäisopiskelijamäärä, jolla tarkoitetaan vuosiopiskelijoita. Opiskelijamäärä lasketaan tammikuun ja syyskuun tilastointipäivien aritmeettista keskiarvoa käyttäen. Opisto- ja ammatillisen korkea-asteen opiskelijamääräkapasiteettia ei voida siirtää koulutuksen järjestäjän päätöksellä toisen asteen ammatillisen peruskoulutuksen käyttöön.

Vuoden 2001 valtionosuustilastointi osoitti, että noin 40 ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän järjestämisluvassa määrätty toisen asteen ammatillisen peruskoulutuksen vuotuinen enimmäisopiskelijamäärä ylittyi (ylitys = kahden tilastointipäivän yhteenlaskettujen opiskelijamäärien aritmeettisen keskiarvon ja järjestämisluvassa määrätyn enimmäisopiskelijamäärän välinen erotus).

Luvassa määrätyn opiskelijamäärän ylitys on otettu vuoden 2001 lopullisen rahoituksen perusteena olevassa opiskelijamäärässä vähennyksenä huomioon opetusministeriön 31.12.2001 n:o 62/400/2000 tekemässä päätöksessä opetus- ja kulttuuritoimintaa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävän valtionosuuden sekä kuntayhtymille, rekisteröidyille yhteisöille ja säätiöille myönnettävän rahoituksen tarkistamisesta vuodelle 2001.

Niiden koulutuksen järjestäjien osalta, joilla oli vireillä vuoden 2001 opiskelijamäärän muuttamista koskeva hakemus, otettiin ylitystä arvioitaessa huomioon opetusministeriön hakemuksen johdosta tekemä päätös.

Koulutuksen järjestäjien tulee mitoittaa koulutustarjontansa siten, ettei järjestämisluvassa määrätty enimmäisopiskelijamäärä ylity.

Kunnat, joissa koulutusta voidaan järjestää

Ministeriöön on tullut useita koulutuksen järjestäjien esityksiä, joissa haetaan lupaa uuteen koulutuksen järjestämipaikkakuntaan tai paikkakuntiin. Ministeriö korostaa, että koulutuksen laajentaminen uudelle paikkakunnalle edellyttää aina yhteistä näkemystä koulutustarpeesta ja työnjaosta alueen muiden koulutuksen järjestäjien kesken. Tilapäinen koulutuksen järjestäminen toisella paikkakunnalla ei edellytä opetusministeriön lupaa.

Järjestämipaikkakunnalla tarkoitetaan kuntia, joilla voi sijaita oppilaitoksia tai pysyvä opetuspiste. Sillä ei tarkoiteta paikkakuntia, joilla opetusta voidaan esimerkiksi etä- ja monimuoto-opetuksena tai tilapäisesti järjestää.

Koulutuksen järjestäminen muussa kuin järjestämisluvassa mainitussa kunnassa edellyttää opetusministeriön lupaa, mikäli koulutuksen järjestäjän tarkoituksena on järjestää koulutusta pysyväisluonteisesti ko. paikkakunnalla. Koulutuksen järjestäjä ei voi perustaa uutta pysyvää opetuspistettä/oppilaitosta ilman, että pysyvän opetuspisteen/oppilaitoksen sijoituspaikkakunta on mainittu koulutuksen järjestämisluvassa. Kuntayhtymät voivat järjestämislupansa nojalla järjestää koulutusta kuntayhtymän jäsenkunnissa.

Haettaessa lupaa vakiintuneeksi tarkoitettun koulutustoiminnan laajentamiseksi muulle kuin järjestämisluvassa mainitulle paikkakunnalle edellytetään selvitystä koulutustarpeesta ja työnjaosta alueen muiden koulutuksen järjestäjien kanssa.

Järjestämisluvun siirtoa ja muuttamista koskevat hakemukset

Ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen (811/1998) 25 §:n mukaisesti lupaa toimia ammatillisen koulutuksen järjestäjänä tulee hakea viimeistään vuotta ennen opetuksen suunniteltua aloittamista. Ministeriö voi tarvittaessa ottaa käsiteltäväksi myös tätä myöhemmin tehdyn hakemuksen.

Opetushallituksen oppilaitostietojärjestelmä (OPTI) on sovitettu yhteen koulutuksen järjestämislupia koskevan tietokannan kanssa siten, että järjestelmään voi viedä vain koulutustehtävien mukaista koulutustarjontatietoa. Jotta tieto koulutustarjonnasta olisi riittävän ajoissa tietojärjestelmässä ja hakijoiden käytettävissä, joudutaan koulutustehtävien muuttamista koskevia aikatauluja tiukentamaan. Tästä syystä on tarpeen, että myös voimassaolevan järjestämisluvun siirtämistä toiselle koulutuksen järjestäjälle sekä järjestämislupaan sisältyvän koulutustehtävän muuttamista koskevat hakemukset toimitetaan ministeriölle vuotta ennen suunniteltua koulutuksen aloittamisajankohtaa.

Edellä mainitusta aikataulusta poiketen hakemukset, jotka koskevat opiskelijamäärälisäystä ja muuta koulutustehtävän muuttamista vuosina 2002 ja 2003 toimitetaan ministeriölle viimeistään 25.3.2002 mennessä hakemusten yhteiskäsittelyn ja tarvittavan kokonaisarvioinnin mahdollistamiseksi. Hakemuksia voi täydentää tämän ajankohdan jälkeenkin. Aiemmin lähetetyt hakemukset otetaan huomioon.

Järjestämislupiin tehtävät koulutustehtävän muutokset tulevat voimaan kalenterivuoden tai lukuvuoden alusta lukien.

Lähtökohtana on, erityisesti rahoitusjärjestelmän toimivuuden kannalta, että vuodesta 2004 lähtien uudet koulutuksen järjestämisluvut ja koulutuksen järjestämislupien siirrot toiselle koulutuksen järjestäjälle tulee suunnitella siten, että ne tulevat voimaan kalenterivuoden alusta lukien.

Koulutuksen järjestäjän allekirjoittama perusteltu hakemus, johon on liitetty asiaa koskevat koulutuksen järjestäjän päätösasiakirjat lähetetään opetusministeriön kirjaamoon osoitteella: Opetusministeriö, PL 29, 00023 Valtioneuvosto.

Järjestämisluvat ja järjestämisluvan muutokset ovat maksullisia ja niiden osalta noudatetaan opetusministeriön päätöstä opetusministeriön suoritteiden maksullisuudesta (130/1996, muut. 1156/2001).

Koulutuksen järjestäjän nimen muuttuminen

Koulutuksen järjestämisluvan oikeellisuuden varmistamiseksi koulutuksen järjestäjän tulee lähettää opetusministeriölle ilmoitus nimensä muuttamisesta koulutuksen järjestämislupaan tehtävää merkintää varten. Ilmoitus tulee tehdä viipymättä nimen rekisteröimisen jälkeen. Ilmoitukseen tulee sisältyä koulutuksen järjestäjän päätös nimen muuttamisesta sekä yhteisön tai säätiön nimen muuttamista koskeva rekisteriote ja kuntayhtymän osalta perussopimus.

Oppilaitosten informointi ja tietojen toimittaminen

Opetusministeriö lähettää järjestämisluvat, niiden muutokset sekä koulutukseen liittyvän informaation koulutuksen järjestäjille. Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia päätösten ja tietojen toimittamisesta edelleen oppilaitoksiin ja opetuspisteisiin.

Lisäksi koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että erilaisten viranomaistahojen pyytämien koulutustilasto ym. -tietojen toimittamisessa yksittäiset opetuspisteet/oppilaitokset eivät toimita erillisiä tietoja silloin kun tiedot kerätään koulutuksen järjestäjiltä. Koulutuksen järjestäjä vastaa tilastotietojen oikeellisuudesta ja niiden toimittamisesta pyydettyyn määräpäivään mennessä.

Opetusministeri

Maija Rask

Hallitusneuvos

Timo Lankinen

JAKELU
Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjät
Opetushallitus
Opetushallitus/laskentapalvelut
Lääninhallitukset
Tilastokeskus

Lisätietoja antavat seuraavat opetusministeriön virkamiehet:

opetusneuvos Seppo Niinivaara, puh. 09-1341 7257
 (Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi)
 opetusneuvos Terttu Jääskeläinen, puh. 09-1341 7307
 (Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa)
 hallitussihteeri Kaija Suorsa-Aarnio, puh. 09-1341 7204
 (Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa)
 ylitarkastaja Tarja Riihimäki, puh. 09-1341 7348
 (Keski-Suomi, Etelä-Savo, Pohjois-Savo)
 erikoissuunnittelija Jukka Lehtinen, puh. 09-1341 7224
 (Varsinais-Suomi, Satakunta)
 suunnittelija Tarja Koskimäki, puh. 09-1341 7416
 (Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala)
 kulttuuriasianneuvos Mirja Virtala, puh. 09-1341 7343
 (liikunnan koulutuskeskukset)
 opetusneuvos Kirsi Kangaspunta, puh. 09-1341 7259
 (opiskelijamäärälisäysten kohdentaminen)

Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@minedu.fi

Järjestämislupia koskevat aikaisemmat opetusministeriön kirjeet

Opetusministeriön ammatillista koulutusta koskevilla [www-sivuilla \(www.minedu.fi\)](http://www.minedu.fi) on luettavissa ja tulostettavissa tämän kirjeen lisäksi seuraavat opetusministeriön kirjeet, jotka koskevat ammatillisen koulutuksen järjestämistä:

Koulutuksen järjestämislupien uudistaminen (27.8.1998, Dno 252/439/1998) Opetusministeriö on po. kirjeellä informoinut ammatillisen koulutuksen järjestäjiä koulutuksen järjestämislupamenettelyyn liittyvistä asioita lainsäädännön muuttuessa. Kirjeen liitteessä 2 on tarkemmin selostettu järjestämisluvan sisältöä.

Rajoitettavaksi määrättyjen ammatillisten perustutkintojen järjestäminen 1.8.2001 lukien (10.4.2001, Dno 6/400/2001). Kirjeessä määrätään tutkinnot, joiden järjestäminen edellyttää opetusministeriön lupaa.

Tarkoitus on lisäksi laatia koulutuksen järjestäjiä varten lomake, joka täytettynä liitetään järjestämislupien muutoshakemuksiin. Myös tämä lomake on myöhemmin tulostettavissa edellä mainitulta www-sivulta.

Muuta informaatiota on saatavissa myös seuraavista www-osoitteista:

Ammatillinen koulutus: www.minedu.fi ja www.oph.fi
 Ammatin aika -kampanja: www.ammattillinenkoulutus.com
 Koulutusta koskeva lainsäädäntö: www.finlex.fi/lains/index.html tai
www.edilex.fi/saadoslueletot/lainsaadanto/julkisoikeus.htm
 Koulutustoimikunnat: www.oph.fi/kehittaminen/koulutustoimikunnat/ennakointi.html
 Maahanmuuttajien valmistava koulutus: www.oph.fi/info/maahanmuuttajat/